

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan kielten teemavuodesta 2001”

(2000/C 51/14)

Neuvosto päätti 30. marraskuuta 1999 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Talous- ja sosiaalikomitea päätti nimetä Bernd Rupp in lausuntoa valmistelevalle yleisesittelijäksi.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 8. ja 9. joulukuuta 1999 pitämässään 368. täysistunnossa (joulukuun 8. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 67 ääntä puolesta 6:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. EY:n perustamissopimuksen 149 ja 150 artikla muodostavat vuodeksi 2001 suunnitellun kielten eurooppalaisen teemavuoden oikeusperustan. 149 artiklan mukaan pyritään ”kehittämään eurooppalaista ulottuvuutta koulutuksessa erityisesti jäsenvaltioiden kielten opetuksella ja levittämällä”.

1.2. Vieraiden kielten opetukseen ja alan koulutukseen liittyy entisiä ja uusia yhteisötoimia:

1.2.1. Sokrates-ohjelmassa tarjottiin tukitoimia kielten opiskelijoiden opiskeluun ja jatkokoulutukseen sekä uudenlaisien opetusvälineiden ja yhteisten koulutushankkeiden kehittämiseen.

1.2.2. Leonardo da Vinci -ohjelmalla edistettiin kielitaidon kehittämistä ammattikoulutuksessa rajat ylittävien pilottihankkeiden ja vaihto-ohjelmien.

1.2.3. Vuonna 2000 aloitettavassa Leonardo-ohjelman toisessa vaiheessa kielitaidon hankkimista korostetaan entisestään, ja siinä kiinnitetään erityishuomiota kielelliseen monimuotoisuuteen ja kielenopetuksen laadun parantamiseen⁽¹⁾. Tavoitteena on edistää erityisesti muita suppeammalle alueelle levinneiden ja harvemmin opetettujen Euroopan unionin kielten taidon määrällistä ja laadullista parantamista.

1.2.4. Vuonna 2000 aloitettavassa Leonardo da Vinci -ohjelman toisessa vaiheessa on tarkoitus tuoda kieliä entistä voimakkaammin esiin julkisuudessa. Neuvoston 26. huhtikuuta 1999 tekemässä päätöksessä korostetaan erityisesti toimenpidettä ”kielitaidon, myös vähemmän käytettyjen ja opetettujen kielten taidon, ja erilaisten kulttuurien ymmärtämisen edistäminen ammatillisen koulutuksen yhteydessä (kielitaito)”⁽¹⁾.

1.2.5. Muita olennaisia lausuntoja kielistä ja koulutuksesta on vuonna 1995 julkaistussa valkoisessa kirjassa koulutuksesta ”Opettaminen ja oppiminen – Kohti kognitiivista yhteiskuntaa”⁽²⁾.

1.2.6. Erityishuomion ansaitsee myös vihreä kirja aiheesta ”Koulutus – Ammattikoulutus – Tutkimus – Kansainvälisen liikkuvuuden esteet”⁽³⁾.

2. Komission ehdotuksen pääsisältö

2.1. Erittäin onnistuneen elinikäisen oppimisen vuoden (1996) tapaan suunnitellun Euroopan kielten teemavuoden 2001 neljä päätavoitetta ovat seuraavat:

- Tiedotetaan Euroopan unionin rikkaasta kielellisestä monimuotoisuudesta.
- Tiedotetaan mahdollisimman laajalti monipuolisen kielitaidon hyödyistä.
- Edistetään elinikäistä kielten ja niihin liittyvien taitojen oppimista.
- Kerätään ja levitetään tietoja kieltenopetuksesta ja -opiskelusta.

2.2. Teemavuonna tarjolla on vieraiden kielten oppimista koskevia tiedotus- ja tukitoimia. Jäsenvaltioissa asuvia ihmisiä pyritään rohkaisemaan kieltenopiskeluun, ja samalla on tarkoitus tähdentää kielitaidon merkitystä elämänlaadun ja kilpailukyvyyn kannalta.

⁽¹⁾ EYVL L 146, 11.6.1999 – TSK:n lausunto: EYVL C 410, 30.12.1998.

⁽²⁾ KOM(95) 590 lopull. – TSK:n lausunto: EYVL C 295, 7.10.1996.

⁽³⁾ ”Vihreä kirja: Koulutus – Ammattikoulutus – Tutkimus – Kansainvälisen liikkuvuuden esteet” KOM(96) 462 lopull. – TSK:n lausunto: EYVL C 133, 28.4.1997.

2.3. Tavoitteet pyritään saavuttamaan seuraavin keinoin:

- yhteinen tunnus ja tunnuslause
- yhteisönlaajuinen tiedotusstrategia
- tapaamisia ja tapahtumia kaikilla tasoilla (unionin, kansainvälinen, valtion, alueiden ja paikkakuntien taso)
- kilpailuja ja palkintoja
- rahoitustukea aloitteille.

3. Jatkotoimet

3.1. TSK on erittäin tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on hyväksynyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kielten teemavuodesta. Kyseisellä päätöksellä vuosi 2001 julistetaan kielten vuodeksi. TSK:n mielestä on symbolisesti hyvin merkittävää, että vuosi on uuden vuosituhatvuoden alussa.

3.2. Kielten vuosi 2001 -hankkeen onnistuminen edellyttää Euroopan yhteisöltä asianmukaista yhteistyötä Euroopan neuvoston kanssa, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösehdotuksessa oikeutetusti korostetaan. Se tuodaan esiin myös johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleessa. Abstraktisti muotoiltu päätösehdotuksen 10 artikla ei kuitenkaan vastaa kyseistä tavoitetta.

TSK pitää Euroopan neuvoston kanssa tehtävän yhteistyön havainnollista kuvaamista suotavana. Kuvaus voi sisältää esimerkiksi yhteisten työryhmien perustamisia tai kulloistenkin vastuutahojen säännöllisiä tapaamisia.

3.3. On syytä tehdä erittäin selväksi, ettei käsitettä ”kieli” ymmärretä eikä tule ymmärtää vain kielioppina, sanavarastona ja oikeana ääntämisenä, vaan että varsinaisena teemana ovat kulttuuriarvot.

Tavoitteena on löytää kielen avulla väylä muihin kulttuureihin. Euroopalla on yhteiset historialliset juuret ja se elää kulttuuriensa ja kieltensä monipuolisuudesta. Kielten oppiminen auttaa Euroopan kansalaisia löytämään identiteettinsä. Tavoitteena ei ole kielen oppiminen, vaan kulttuuriarvojen välittämisen ja -välän löytäminen. Olisi myös aiheellista korostaa, että kieli luo sosiaalisen yhteisön. Se olisi syytä tuoda havainnollisemmin esiin 2 artiklassa ja rahoitus selvityksessä.

3.4. Etenkin Euroopan sisärajaseuduilla tarjoutuu oiva mahdollisuus käyttää eurooppalaisia kieliä. Kyseisillä alueilla olisi erityisesti syytä edistää ja kehittää kielen herättämää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kaukana naapurivaltioista sijaitseviin alueisiin on kiinnitettävä vähintään yhtä paljon huomiota ja niitä on tuettava vähintään yhtä paljon. TSK:n mielestä on valitettavaa, mikäli vähemmistökielet jätetään huomiotta. Se olisi vastoin tavoitteita eikä noudattaisi rahoitus selvityksen kohdassa 6.4 lueteltuja kohderyhmiä.

3.5. TSK kehottaa ottamaan esille toimien jatkuvuuden myös kielten teemavuoden yhteydessä. Muina vuosina saadut kokemukset ovat tässä yhteydessä varmasti arvokkaita. Tähän asti toteutettujen teemavuosien analysoinnissa ja arvioinnissa ilmenneet virheet tai ongelmat olisi pyrittävä välttämään kielten vuonna 2001.

3.6. TSK edellyttää pääsevänsä osallistumaan neuvonantavan komitean työhön kuten muihinkin vastaaviin järjestelyihin (esim. työsuojelun eurooppalainen teemavuosi).

3.7. TSK ilmoittaa olevansa valmis aktiiviseen yhteistyöhön komission kanssa ja olevansa kiinnostunut osallistumaan vuonna 2001 soveltuvaan aloitteeseen, joka tulisi toteuttaa yhdessä komission ja muiden toimielinten kanssa.

3.8. TSK:n perusoletus on, että asianmukaisen valmisteluvaiheen jälkeen kielten teemavuosi 2001 edistää yhteistyön parantumisen myötä huomattavasti kielten aseman ymmärtämistä kaikilla tasoilla. Sillä saattaa puolestaan olla suuri myönteinen vaikutus Euroopan kehitykseen ja eurooppalaiseen kansalaisyhteiskuntaan.

Bryssel 8. joulukuuta 1999.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI